

Persondatalovens regler

Persondataloven er fra juli 2000 og gennemfører et EU-direktiv fra 1995 om beskyttelse af personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Loven gælder for behandling af personoplysninger, som foretages af private virksomheder, foreninger, offentlige myndigheder og lignende.

Hvad dækket begrebet "behandling"

Begrebet "behandling" dækker her indsamling, registrering, brug, samkøring, opbevaring, videregivelse og sletning af oplysninger - kort sagt: Enhver form for håndtering af personoplysninger. Der skelnes generelt ikke mellem, hvordan og hvor personoplysninger samles og behandles, f.eks. om de pågældende oplysninger er på nettet eller i en anden form for samling af data.

Loven gælder som udgangspunkt kun for behandling af oplysninger om fysiske personer, som udføres af en dataansvarlig, der er etableret i Danmark, og hvis databehandlingen foregår inden for EU's område.

Grundlæggende krav, som skal være opfyldt

Når en virksomhed behandler personoplysninger, er der nogle grundlæggende krav, som altid skal være opfyldt:

- Behandling af oplysningerne skal være i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Der må altså ikke være tale om forsøg på at omgå reglerne.
- Ved indsamling af oplysningerne skal formålet med indsamlingen stå den dataansvarlige klart.
- En eventuel senere behandling af oplysningerne må ikke være uforenelig med det oprindelige formål med at indsamle oplysningerne.
- Indsamlede oplysninger må ikke være mere omfattende end nødvendigt.
- Den dataansvarlige må sikre, at der ikke behandles urigtige eller vildledende oplysninger.
- Indsamlede oplysninger skal slettes eller anonymiseres efter brug.

Tre typer af personoplysninger

Persondataloven inddeler oplysningerne i tre niveauer eller typer:

1. **Følsomme oplysninger** om menneskers rent private forhold. Det drejer sig om oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold
2. Andre typer af **oplysninger om rent private forhold** anses også for at være følsomme. Det drejer sig om oplysninger om strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og lignende følsomme privatlivsoplysninger, f.eks. om interne familieforhold

3. De oplysningstyper, der ikke vedrører rent private forhold, kan kaldes **almindelige personoplysninger**. Almindelige personoplysninger kan f.eks. være identifikationsoplysninger, adresse, telefonnummer, e-mail adresse m.m., oplysninger om økonomiske forhold, kundeforhold eller andre lignende ikke følsomme oplysninger. (CPR-nummer er ikke omfattet af de almindelige personoplysninger, da dette er undergivet særskilt regulering i loven).

Behandling af "almindelige personoplysninger" må kun finde sted, hvis én af følgende betingelser er opfyldt:

1. Den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke,
2. Behandlingen er nødvendig af hensyn til at opfylde en aftale, som den registrerede er part i,
3. Behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige,
4. Behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes vitale interesser,
5. Behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse,
6. Behandlingen er nødvendig af hensyn til at udføre en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, eller
7. Behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

Behandling af "følsomme oplysninger"

Der må som udgangspunkt ikke ske behandling af følsomme oplysninger som f.eks. racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold, med mindre en af de følgende betingelser er opfyldt:

1. Den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til databehandlingen.
2. Behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke.
3. Behandlingen vedrører oplysninger, som er blevet offentliggjort af den registrerede selv.
4. Behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges.

Persondataloven indeholder en række mindre undtagelser til udgangspunktet om samtykke. Det drejer sig f.eks. om behandling af oplysninger om medlemskab af en fagforening kan ske, hvis det er nødvendigt for, at den dataansvarlige kan overholde sine overenskomstmæssige forpligtelser, eller hvis behandlingen sker med henblik på en forebyggende sygdomsbekæmpelse eller af hensyn til vigtige samfundsmæssige interesser.

Medarbejdernes indsigelsesret

Loven indeholder regler, der giver medarbejderne ret til at få oplyst om, hvorvidt der behandles oplysninger om vedkommende. I så fald, skal medarbejderen på en let og forståelig måde have oplyst, hvilke oplysninger der behandles, behandlingens formål,

kategoriene af modtagere af oplysningerne samt tilgængelig information om, hvorfra oplysningerne stammer.

Oplysningerne skal snarest fremsendes til medarbejderen, som udgangspunkt inden 4 uger, og kan ske f.eks. ved at give medarbejderen adgang til databasen, hvor oplysningerne ligger.

Sanktioner

Erstatningsansvar og sanktioner er behandlet i persondatalovens kapitel 18. Herefter skal den data-ansvarlige erstatte skade, der er forvoldt ved behandling i strid med bestemmelserne i persondataloven.

Udover dette er overtrædelse af en række bestemmelser sanktioneret med bøde eller fængsel i op til 4 måneder.

Datatilsynet fører tilsyn med, at bestemmelserne i Persondataloven overholdes. Det betyder bla., at eventuel overtrædelse af persondataloven kan anmeldes til Datatilsynet, der i givet fald kan træffe afgørelse om eventuelt ophør af databehandlingen, forbud mod anvendelse af de indsamlede oplysninger eller lignende.